

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, Aprilis' 25-ödikén, 1829

Portugallia — Nagybritannia — Frantziaország — Burkusország — Muszkaország
Austria — Olaszország — Görögország — Törökország — Bunos-Ayres.

Portugallia

A' Constitutionnelben jelentik Lissabonból, mártz. 18-adikáról: "A' külső Minister azt a' parantsolatot küldötte a' brasiliai Gen.-Konzulnak, hogy Portugalliából mindjárt kitakarodjon. Úgy láttik, vesztő-helyeket állítanak - fel a' piatzokon és főbb úttzakon; 22 Liberálisnak kellene azokra felhágni. A' klastromok' tömlötzeit kinyitogatták az aszszonyoknak, minthogy minden más tömlötztömött. A' Terceirába szánt szállítvány, még-se ment oda el; elindult, de a' szél vissza verte. Ismét kitétek tisztségéből 146 Tisztet, kitsit-nagyot. Sok embert törvényszék elébe idéznek, azért, mert konstitúziós. Az Estremosi tömlötzből elszókvén 50 fogoj, azoknak rokoaikat rakták oda helyettek, zálogúl. San Miguel szigeten, egy angl. hajó' beszéde szerint, két igen erős Gerilla állott ábra. Ha az országloszék segedelmet nem küld, könnyen a' D. Maria' részére áll a' sziget. Katonaságot küldöttek Oporóba, szaporításúl, ne-hogy a' népség, 18 konstitúziós' halálra-ítéltetettek' kivégzése' alkalmával, feltámadjon.

Nagybritannia

Az Attorney-Gen. beszédének végezete.

A' politikai maximákban külömbözök ugyan én, szerentsétlenségre, az én' igen tisztelt barátomtól, de jámborság-a-nézve, követhetem és követem-is az ő' példáját. Nolens volens teljesíteni kell

nekem az Attorney-Gen. kötelességét; és, a' mit ekkorig egy Minister-se követett-el, a' Háznak a' bill' természetét megvilágosítanom. Mondom, hogy az, tsuda bill. Örömost szeretném a' nemes Lordot, az yorkshire-i Tagot, a' tisztelt és tudós Gentleman-t, a' nagy Historicust (rendtartás, rendtartás), tsak azt akarom mondani, hogy szeretnék magamnak szabadságot venni, a' nemes Lordtól azt kérdeni — hogy érti 'hát ő a' bill-t: de nagyon félek, az ő' felelete azt mutatná, hogy ő sehogysé érti. Megpróbálok tehát azt megmagyarázni. A' billben van egy eskü. Mikor a' rendszabást a' Háznak elébe adták; azt mondja az én' igen tisztelt barátom, hogy ő egy esküt akar a' katolikusoknak javallani, mely a' hódolás - és elesküvés-esküt váltaná-fel. A' bill tehát azt mondja, hogy ha egy katolikus Hivatalt kapna, ezt mondaná: "Én, katolikus vagyok, és mint-hogy katolikus vagyok, tehát azt az esküt esküszöm, a' mellyet a' bill parantsol. De szerentsétlenségre, kitörülte az én' igen tisztelt barátom a' nyomtatott másban ezeket a' szókat; és így már most minden ember, katolikus nem-katolikus, esküdhetik ezen esküvel; tsak egy szél-lapta-eskü az, melynél nem kérdik mitsoda vallásu az esküvő (halljuk, halljuk!). Ha egy katolikus Prémierminister lessz; úgy az Egyház' Patrociniuma, Biztosok' kezére száll. Soha-se hallottam, hogy a' katolikusoknak nem-betsület-

féltek volnának. Katholikus Prémier Minister nem tenne ebben kivételt. Hanem hiszen, ő-mellette, minden esetre kell nekünk egy Kantzellárius-Lordot tartanunk, pl. Lyndhurst Lordot. Shaftesbury Lord és Jeffries, mindenik protestans Kantzellarius volt olyan környületekben, amaz, II-odik Károly, ez II-odik Jakób alatt, és Jeffries a Towerbe küldötte a' protestans Püspököket. De, kik lennének azon Biztosság' Tagjai? A' Prémierminister, kinek a' hatalmát viselnék, még a' neveket-se tudná, vagy azoknak lakhelyeket; tsak annyit tudna azokról, mintha Ujj-Hollandiában laknának. Ha ilyen lessz, avvagy, nem szemfényvesztés-é mindez, oly' durva, mint egy pénzuorás börtönében? Ha valaki, kit a' szükség kényszerit, az olyan emberhez foljamodik, 's elébe-adja, hogy neki török-szakad pénz kell, azt a' feleletet kapja: Én afféle dolgot soha se teszek, mindég tsak a' törvény' parantsolattjához tartom magamat; hanem, van egy bizonyos Móses-Móses, a' 2-odik szám alatt lakik a' szomszéd-úttzában, egy udvaron, segíthet az rajtatok." Épen így van a' bill a' Prémierministerre, a' Kantzellárius-Lordra és az ő' Sattelleseire-nézve, kik Biztosok' képiben ötet körül-fogják. Hanem, Sir, ébren kell egy olyan veszedelem ellen lennünk. Olyan idők voltak és vannak, midőn a' hajlandóság' nem-létét nem számlálták a' Kantzellárius-Lord' hibáihoz (lármás helybe-bagyás). Ismét mondom: ez a' kezesség' nevettségés, sértegető, utálatos. Kinek kell a' Biztosokat választani? A' protestánsoknak, kik elszakadtak, vagy a' protestánsoknak, kik nem akarnak elpártolni? A' bill, megesméri a' veszedelmet, és, semmi eszközt nem mutat el-lene: azért nem akartam én magamat azon oktalansághoz, azon bolond dolog-

hoz, annak írásához adni. Vegyétek-el a' Hivatalomat; de ne gondolatok fe-löllem, hogy egy olyan bill' ganédomb-ja legyen. Nem akartam kezemet azzal bemetskolni, pennámat begazolni, pa-pirosommal vissza-élni. Nem akartam ugyanazon idő alatt egy férfi' emberi józan-okosságát, egyenességét, hívségét és hitét azon szerentséltetni. Egy szóval: nem akart azzal semmi dolgom lenni. Van a' bill' clausulái között egy, hogy, valaki a' Királynak azt tanátsolja, hogy akarminémü tiszteletbeli Hivatal a' kat-holikusok' javára adódjon, véteknék tar-tasson. Ez, egy katolikus Minister el-ien kezesség akar lenni. De, ki bizonyít-hattja-meg az-efféle vétket? Valamelyik az ő' kollégái közzül, bizony nem, mert ezek eskü által vannak lekötelezve a' hí-vatalbeli titok' ki nem-mondására. Az egész kezesség tehát, mellyet az angl. Egyháznak ígérnek, 50 font 200 fontig-való bírságból áll. Semmi Veto, semmi kineveztetés a' korona által, semmi con-trolleria, semmi engedés. Tsupán-tsak ha valaki jönak találja, magát dublini Püspöknek, vagy troyi Érseknek nevez-ni (hangos nevetés); tehát ez 5 font bírságot fizet. Az én' tisztelt barátom meg-hívott minket ezen dolog' barátságos megvisszálására, 's én, bizony nem va-gyok barátságatlan: hanem, barátságunk mellett el ne felejsük, hogy, mivel' egy dolog van, a' mellyet katolikus jöve-delemnek neveznek, mely mindezen véd-eszközöket annyira foganatlanná és ne-vettséggé teszi, mint egy Gentleman-t az ő' 3 font bírsága, ha nyulat ló. — Az oppositiot és a' Kérőírásokat, factiósoknak nevezték. Jól van! ez a' factio az egész britannus népé, olyan factio, János Király-olta kimutatták, — saját jussát, szabadságait, vagyonát megtar-tani, — a' Magna Charta' factiója ez.

Igy tehát, én is factiós vagyok, valamint a nemes Marquis, ki mostanában Irland' Helytartó-Lordja volt, és, nem tudom miért, vissza hívattatott (erős helybehagyás). Azt mondotta az irlandus népek: "mennjeteK, nyomozzatok törvényesen és konstitúzióson jussotokat." Magamévá teszem én ezt a' mondat, 's azt mondom az ángl. népnek: "mennjeteK, nyomozzatok törvényesen és konstitúzióson saját jussotokat! követeljéteK jussotokat! legyeteK hívek magatokhoz 's principiumitokhoz! el ne áruljátok, hanem, tartsátok-meg igasságotokat, vallástokat, szabadságotokat a' legutolsó pillantatig." — Egynehány minutumig még azután, minekutánna az Attorney-Gen. ismét leült, tartott a' részszegséggel vetekedő helybehagyás az antikatholikus padon.

London, mártz. 30. — Egy londoni levél szerént, mártz. 29-edikéről, a' párisi Híradók ezt beszélk: A' londoni népsalak minden este össze-töporozik a' Parlement házak' környékén, hogy Wellington Hget. 's egyéb Tagjait a' Ministériumnak szidalmazzák. Nyomos rendetlenségtől tartanak ennél-fogva. Ez a' veszedelmes állapot inkább tulajdonítatik a' Hg. impopularitássának mint-sem a' katholikus dolognak; melyel azolta, miolta láttják hogy az emancipatio elkerühetetlen, keveset bibelődnek. A' londoni népsalak, a' legzabolatlanabb Európában, úgy tesz' most mint a' Királyné' pere' idejében tselekedett; a' kinn ő, tulajdonképpen keveset törődött, de a' kinek ellenkezés-lélekből fogta pártját a' gyűlöletes Castlereagh ellen. — Az emancipatio-bill ellen, mártz. 23-adikáig, 1815, mellette pedig 797 Kérelmek mentek-be. Azt mondják, 12 Püspök szózatolna a' felső Házban a' bill mellett.

A' Sun valami utazásról beszél Párisba, melyet a' Király a' legszorossabb titokban (incognito) akar tenni a' beállandó nyáron, és a' melyre Ő már a' frantzia Királynál engedelmet is kért magának, hozzá tévén ezt, hogy úgy kíván utazni mint egy bon bourgeois de Paris.

A' londoni Híradókból, mártz. 31-edikéről írja elő-jelentésül a' Galignani Messengere, hogy az emancipatio-bill, a' hónap' 30 és 31-edikei éjjel, az alsó Házban, felkiáltás' által, a' nélkül hogy szózat-számlálást próbáltak volna, bevétetett. A' kijelentést, felszóval tett hosszas helybe-hagyás-jelekkel, kalapok' és 'sebbeli keszkenők' tsóválásával vették. Sok Tagok Peel Úrhoz toúltak, ötet, szerentséltették, 's rázták kezét belső megindulással. — A' Conrierban, mártz. 31-edikén, e' van: "Az Emancipatio-bill kiállotta az alsó Házat, és még ma délután, a' felső Házba viszi azt Peel Úr és más Tagok. Vetekedés-közben, mely reggeli 4 óráig tartott, kétszer szózatoltak amendementekről (változtatásokról) először a' Chandos Marquis által javallotról, hogy, t. i. a' bill" most" helyett, "6 hét után" olvastasson-el harmadszor (ez az elvetendő bill' javallattjának szokott formulája.) Ezt a' változtatást elvetették 320 szózattal 142 ellen. A' múlt éjjeli vetekedésben szóló főbeszélők az Emancipatio felett, voltak: Chandos Marquis, Moore Úr, Bankes Úr, a' Sollicitor-Gen. (Sir Nicolas Tindall) Sis Charles Wetherell (az elébbi Attorney-Gen.), Peel Úr, Sir Inglis, Sadler Úr és Vesey-Fitzgerald Úr. — Az a' Kérőírás, melyet Cumberland Hg. az irlandi protestánsok' részéről beadott, 1890 pergament-bőrre volt, a' bőroket egybe-tsinálva, írva; úgy hogy ennek a' türetnek (volumen) a' hossza, 1 és 1/8

rész angl. mérföldet teszen.

Az a' tolongás, a' mint az emancipatio ellen és mellett dolgozók a' Királyt dongják vagy sürgetik, hallatlan. Mártz. 28-adián, először volt Eldon Lord a' Királynál azólta, miölta Kantzellarius-Lordi Hivatalát letette. Ez az udvarlás tovább tartott 4 óránál. Beadott ÖFgének 60 antikatholicus instantiát az emancipatio ellen. Azelőttvaló szerdán Mansfield Lord volt udvarlásra, hasonló tzállal. New-Castle Hg. pedig másod-izben szándékozik ugyan a' végett Windsorba menni, hogy a' Királyt a' korona-eskü felett, a' maga' módja szerént, megvilágosítsa. — Wellington Hg. pedig tsaknem minden órás a' Királynál, ellenkező szándékkal. — Úgy látzik, hogy Stratford-Canning Urat minden óran felszabadíttják hivatalából, kinek Gordon Ur, az Aberden Lord' öttse lenne a' Következője.

Az Emancipatio-bill-t által vitték mártz. 31-edikén a' felső Házba. A' Courier azt mondja ugyanazon napról a' második kiadásban: "Sietve jelentjük Olvasóinknak, hogy a' bill a' Katholikusok' emancipatiojára-nézve, ezen este, Peel Ur és a' Közönség' alsó Háza' más Tagjai által, a' felső Házba vitetett. Midőn a' Kantzellarius-Lord a' bill' nevét kimondotta, ezt a' jelentést a' rendszabás' baráttjai nagy helybe-hagyással fogadták. Wellington Hertzeg ajánlotta az első olvasást, mely, mint szokás, mind a'-két részről, minden jegyzés nélkül maradt. Akkor, javasolta a' Hg., hogy a' második olvasás apr. 2-odikán essen meg; a' mit Malmesbury és Bexley Lordok igen rövid időnek tartván, a' Hg. azt mondotta, hogy ezt a' tárgyat, az ülés' kinyitása-ólta, tsaknem minden nap' szóba hozták a' sok Kérelem' beadása' alkalmával, mely szerént ára e-

léggé el lehetett készülni; azért is, ismét ajánlja, hogy a' következő tsötörtökön megeshessen. Mikor a' Házból a' mi sebess Irónk elment, nem volt még a' dolog meghatározva.

Frantziaország

Toulon, mártz. 25. — Conquerant liniahajó, Maurice Kapitány, melylyen Rigny V-Adm. van, megérkezett tegnap' a' touloni hajótanyára. Egy telegraphi hivatali írás jelenti Marseilleből, hogy azon kikötőbe megérkezett Astrolab korvette, Dumont-Durville Kapitány, mely 3 esztendővel ezelőtt, feltaláló útra 's a' Laperousa' hajótörése' valódi helye' kinyomozására, Toulonból kiindult volt. Ugyláttzik, tökéletesen megfelelt küldtetésének, minthogy egy nyöltzfontost, egy 18 másás vasmatskat, egy ón-olvasztó edényt és két veres-réz kő-mosarat. melyek mind a' Laperousa' szállítványa' hajóhoz tartoztak, és az Astrolab Manicoló-szigeten találta fel, hoz vissza. Breslau linia hajó, Mailard de Liscour Kapitány, ma vitorlázik - el Nápolyba, a' hova az Guilleminot Gróf-nét viszi, kísérőivel együtt.

Burkusország

ÖFge. a' Király méltóztatott meghatározni, hogy az idei katonavizgálat (revue) a' 8-adik hadseregen, Koblentz alatt fog megesni, és hogy ezen hadsereg' minden hazavédtsapatjai (Landwehrebataillons) és escadronai a' gyakorlásban részt fognak venni. A' katonaság egybe gyűlése, fog tartani körülbelöl aug. közepétől sept. közepéig. A' katona vizgálattól egészen független, össze fognak hivatanni a' hazavéd kiegészítésére szükséges újj-katonák jún. hónapban, 4 hétre, kiformáltatván azok, akkor ismét haza botsáttatnak.

Muszkaország

A' pétervári Journál, jelenti mártz.

28-adikán: "Teheránból érkezett levelek szerint, a' mi' Követünk Gribojedoff Úr tselédái és egynehány ember között a' népsalakból, tamodott mérges versengés' következésénél-fogva, mártz. 12-dikén, rettentő veszedelem történt ott. Egy csoport korhel, kik ezen veszekedés alatt a' Követ' lakhelye előtt össze gyűltek, jónak találta magát a' veszekedésbe elegyíteni; és, minthogy szerentséltenségből egynehányat közzülök megöltek, oda rohant a' Bazarból (piatzról) számtalan sok ember, hogy hazafijaik' halálát megbosszúlják. A' palota' kapuját betörték, és a' mi' Kozákaink' 's a' persa őrizet' ellent-állásával nem törődvén, mely ezen alkalomnál 4 embert vesztett-el, által-másztak a' kőfalon; benyomultak akadály nélkül a' belső szobákba, és mindent, valami-tsak a' rohanó csoport elébe akadt, lemészároltak. Híjjába' sietett a' Sak maga, Selu-Sultán fijával együtt, ki egyszersmind Teheran' Gouverneurje, jó-forma sereg katonasággal oda, a' lázadók' megzabolázására és széjjel-oszlatására. Késő volt. Gribojedoff Úr, és az övéi áldozattjai lettek már akkor a' gyilkosoknak. Az első Kovettségitoknok Malzoff Úrnak és más 3 személynek volt szerentséje tsak, a' vérontásból megmenekedni. A' Sak, valamint Abbas Mirza 's az egész Udvar, a' legnagyobb rémulésben vannak. Egy heti udvari gyász rendeltetett, minden képzelhető módon kívánván nekünk az illő elégtételt megadni, Abbas-Mirza a' maga' idős fiját akarja a' Kaimacammal együtt, erivani Paskewits Grófhoz küldeni, hogy neki minden közelebbi környületet tudtára adjon; és minlent, a' mit a' Fővezér ezen iszonyú eset felett kívánna, megérteni.

Austria

Béts, mártz. 31. — Egynehány

esztendeje már, hogy a' Fő-Hg. Koronaörökös a' Statustanáts' belső dolgokat illető Úléseiben jelen van. Most, ÓFge. a' Tsászár, a' dolgok' siettetésére, ara adott hatalmat Ó ts. k. Magasságának a' Koronaörökösnek, hogy bizonyos, ÓFge. által meghatározott dologtárgyak, a' statustanátsi értekezések' következésénél-fogva, ÓMagassága' aláírásával erősítsenek-meg. — Ez a' jelentés a' legfelső helyen, minden udvari Hivataloknak tudokra adódott.

Olaszország (Pápai Státusok)

A' Diario di Roma-ban, ápr. 1-sőjén, a' Pápatétel' pompájáról, e' van: A' Sz. Egyháznak negyvenkilentz napi árvasága után, tettett a' Gondviselésnek minden Hivók' buzgó óhajtságát meghalगतni, 's árvaságának, a' Conclave 36 óráig tartása után véget-vetni. ÓEminentziája, legfőbb tiszteletű Kardinál Castiglioni Ferentz Xavér Úr, tuskulanumi Püspök, az Index Congregatio' Nagy-Penitentiáriussa és Prefectusa, a' tegnap-reggeli titkos szózatolásnál, Pápává választatott. A' legfőbb tiszteletű újj választott, a' Neki Julius Maria della Somaglai, a' Sz. Kollégium' Dékánja ÓEmja. által tett kérdésre: Van-é akarrattja az Egyház' legfelső Méltóságát felvenni, azt felelte: hogy Magát az Isten' akarattjához szabja, és magának VIII-adik Pius nevet ad. Ere, megjelent a' fő-Ceremoniamester Monsignor Zuché, és mint apostoli Szék' Notáriussa, feltett egy törvényes Instrumentet az elfogadás felől. Albani és Caccia-Piatti Kardinál ÓEmjok, mint első Diakonusok, magok közzé vették ére az újjonnan választott Pápát, 's elvezették a' segrestyébe, a' hol őtet a' pápai órnatusokkal (köntösbe) felöltöztették, 's akkor a' Quirinál-Kápolnába kísérték, holott a' Sz. Atya a' már akkorra készen volt, hordó-székre (Sedia

gestatoria) ült, 's Kárdinál ÓEmjoktól az első hódolást (prima ubbidienza ossia adoratione) kéz-tsokolás és kéttzeri meg-ölelés által, elfogadta. Minekutánna ez a foglaltosság-pompa elvégződött, Galeffi Kárd. ÓEmja, a' sz. római Egyház' Camerlengoja, az újjába tette Neki a' Halászgyúrút; melyet azután ÓSzetségétől a' Fő-tzeremoriamester Monsignor Zuché vett kezéhez, hogy az Ó' újj nevét reá metztettesse — VIII. Pius. Az alatt, hírré-adta Albani Kárd. ÓEmja. mint első Diakonus, a' Quirinál' kapuja felett fekvő nagy fojosóról a' népnek, nagy felszóval, az Egyház' Sz. Fejének választatását e' kövekezendő szókkal: "Anuncio vobis gaudium magnum; Papam habemus Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum Franciscum Xaverium Episcopum Tusculanum S. R. E. Cardinalem Castiglioni, qui Sibi nomen imposuit Pius VIII. — Ez az örvendetes híradás eltöltötte az össze-gyült egész népet örömmel, agyüdörgés, minden hangok' kongása hírré adta ezen örvendetes dolgot az egész városnak. A' Város' minden lakosa vígadott. — Ma, délután 5 orakor, ÓSzge., kit Somaglia Kárdinál, a' Sz. Kollegyiom' Dékánja, és Galeffi Kárdinál, a' sz. római Egyház' Camerlengoja ÓEmjok, egy hintóban ülve követtek, elmentek, mindennel-köz örvendezés-közben, a' Quirinálból a' Vaticanába, a' hol ÓSzge. a' Sixtinusi Kápolnába érkezvén ott, az össze gyült Kárdinálóktól elfogadta a' második hódolást; lába' és a' pluviale' premjével befedett keze' tsokolása és a' szokott meg-ölelés által. — Ere, ÓSzgét, a' Prelatura és sz. Kollegyiom' elől-menetelével, hordozó-székbén vitték a' Vatican' templomába, hol ÓSzge., a' legszentebb sákramentom' óltaránál élmondott egy rövid imádságot, 's akkor a' pápai öl-

tárhoz (altare della Confessione di St. Petro) ment, melyre fellépett, és a' Mitra fején lévén, a' tábla' közepén leült egy veres párnára. A' Kárdinál-Dékan ÓEmja. elkezdette azon nyomon az ambrosiana Ditséretet, melyet a' pápai éneklők tovább énekelték. Éneklés-közben, elfogadta ÓSzge., Kárdinál ÓEmjoktól a' harmadik és nyilvános hódolást.

Az újj Pápa, született Cingoliban, az anconai Markságban, nov. 20-adikán, 1761-ben. VII-edik Pius a' Montaltoi Püspökségre emelte őtet 1800-ban, az aug. 11-edikei Consistoriumban.

Görögország

Vonitzát, az artai öbölben, minekutánna a' Törökök vitézül védelmezték, de végre, az eleségből egészen kifogytak, elfoglalták a' Görögök Church Fő-Gen. vezérlése alatt.

Törökország

Minél-többször és tovább teszik-ki a' frank Agensek Konst.poljban próbára az ő' türelmediket, hogy a' Portától engedést tsikarjanak-ki; annál-inkább elveszti azt a' hajlandóságát-is az alkudozáshoz, a' mi elébb benne lehetett. A' Diván' hiedelmetlensége a' keresztény Hatalmak eránt azon mértékben nevedik; a' melyben neki amazoknak fíradhatatlan törekedéssek a' közbenjárás' bevételéről tudtara esik. Az Ottomanus, ki tsak testi haszonról tud ítéletet tenni, 's ezt, úgy nézi, mint egyedülvaló tárgyát az alkudozásnak, a' maga' képzetek, nem tudja azon fogra felemelni, a' melyről a' Hatalmak' politikáját kell nézni; és, minthogy ő az emberszeretet' indító-okait betsültni nem tudja; annak következéseit is tsak hidegen veszi számba. "Nem ok nélkül tesznek nekünk oly sok tiszteletet (így szóllott mostanában egy előkelő Török) nem ok nélkül tulajdonítanak oly' nagy betset a' mi hely-

be-hagyásunknak a' Görögök' felszabadításában; ámbar a' hajósereget Navarinban a' mi' akaratumk ellen égették-fel, 's küldöttek frantzia katonaságot Móreába, ha igen fontos okok nem volnának egy olyan magaviseletre. Hanem, nem könnyen mentek ti ára rá, hogy a' Portát megtsaljátok 's bekötött szemmel bírjátok egy olyan lépésre, melytől az ő' betsülete, talán léte függ. A' Portának tisztán kell látni, minekelölte dologba botsátkozna. "Ezek a' szók, egy olyan ember' szájából, ki a' török politika' titkaiban járatos, bizonyították azt, hogy ekkorig még senki ára nem mehetett, hogy a' Divant a' Hatalmak' szándékairól meggyőzze, és hogy a' legmunkásabb alkudozásokkal semmire-se mehetni egyébre, — a' török Ministeriumot bal-vélekedésében megerősíteni, hogy nem-saját haszonkeresés és mindennelköz boldogság tsak tzégérül szolgáljak az alkudozasok mellett; ellenben órdaladagi végtárgyak feküsznek lesben, a' leple (firhang—Vorhang) háta megett. Az afféle elő-ítéletekből kitisztulni, még egy megvilágosodottnak sem könnyű, egy Töröknek, lehetetlen; ő-nál, a' politikáról való legfőbb értelem tsalárdtságban határozódik-meg, és, nem tud másképp, hanem tsak magáról ítélni másról. Mindezt, még a' legártatlanabb dolgokat is tsalóka világosságba teszik 's fonakjáról tekintik. A' Jaubert Úr' hosszas tartózkodása, ki a' Portának beadott nyilatkozatásra mind-untalan feleletet vár, sok okot ad az ottamanus Ministeriumnak a' gyanakodásokra, 's keresteti annak a' nyíttját méjjen eldugott okokban, holott a' kúlt a' kezében van. A' frantzia és ángl. Királyok' királyszéki beszédek még-inkább megzavarják vélekedését; megerősítik a' gyanút, mintha Londonban és Párisban másképp' beszélne-

nek mint Konst.poljban, és tsak saját halálra-ítéltetésé' önkéntes aláírására igyekeznek a' Portát elvezetni. Különösen áthatók voltak ezen beszédekben azon helyek, mellyek más nemzetekkel való barátságos szerkezetekről szólnak, és a' Reis-Effendinek, volt dolga, azoknak megértésével. Kérdéseket tett ő azokról egy barátságos Udvar' tolmátsához, 's kívánta kitanulni, ha magával hordja-é azt a' parlamenti szokás, hogy olyan módon mondják-ki a' mondandókat, és hogy akkor, valjon ez a' bizonyossá-tétel megegyezik-é a' valósággal. Az ére tett feleleten nagyon megindultnak láttott ő, és teljességgel nem mutatott barátságot.

Valami kedvetlenségnek kellett esni, úgy írnak Serviából, most újjontan is a' Törökökre-néze; mivel' Belgrádban ismét olyan szomorú ábrázatokat látni, valamint mikor Izzet Mehemed Basa' Nagyvezérségétől-megválasakor. Oly' tsudállatos híreket költenek, mellyek nem érdemlik az elbeszélést. Albaniában véres lazzadások estek volna, és Serviában sem igen nagy tsendesség volna. A' feleségtelen férfijak' fogdosását illető parantsolat sok békéltelenséget szerzett. Mert, jóllehet a' Serbiaiak nem annyira szítanak a' Muszkákhoz, mint rendszerént gondolják: de, kedvet-se mutatnak, legalább, ő ellenek hartzolni. Már némelylyek azt állittják, hogy a' Nagyúr elment volna Adriánápoljba.

Naponként érkeznek Bukurestbe megsebesedettek a' Duna' két partjáról, hol az ellenségeskedés már mártziusban elkezdődött és egymást éri az elő-örzök' tsatája. A' muszka hadseregénél igen nagy mozgás van; úgy láttzik, tetemesen akarnak a' dologhoz fogni, mely az egész táborozást nagyon sietteti a' végszakadásához. Sok gyalog osztálj, ostromló á-

gyúkkal készen, Silistria-felé mentek, hogy ezt az erősséget körül-vegyék. A' Giurgewo' ostromlása, már most, annak rendi szerént foljdogál, és szüntelenül hallani onnét az ágyúzást. Ugy vélekednek, hogy a' Muszkák Giurgewo mellett is által-menőt akarnak a' Dunán építeni; az ára-felé hordott sok épületfa legalább, oly' forma valamire mutat. A' muszka Gárda, egyenesen a' Mihály Nagyhertzeg' vezérlése alatt, mint általában hiszik, bejönne a' Vajdaságokba. Az álló magazinokat nagyon szaporították Oláhországban.

Pótlás.

A' Messenger des Chambres azt mondja a' többek közt: "Nekünk úgy látszik, akarki mit beszéljen, hogy a' háború elmúlhatatlan, és a' tartós muszka-mozdulások a' Duna-felé, megfelelnek a' Sultán' megmérhetetlen készülétének.

A' Courrier fraçais ezt írja Toulonból, mártz. 28-adián: "A' Conquerant ezen tudósításokat hozta Navarinnól: Az angl. liniahajó, Ocean, a' múlt hónapban a' navarini hajótanyán fekütt, 's a' Görögök' számára 10 ezer gojóbis volt rajta, 6 fontosoktól 9-ig. Minekutánna ez a' hadi-szer a' földre kiszállított, az Ocean Smyrnába vitorlázott. Akkor; 100 kereskedő (hajó) fekütt Navarinnál,

és egynehány frantzia hadi hajó, nevezetesen: Trident liniahajó, Contre-Admirál Rosamel, Amphitrite, Maria-Theresia, Galathee, Fleur-de-Lys fregattek, Vulcan gabarre, Eglé korvette, Lynx brigg és Daphne goelette, a' mellyen Fabvier Obester megérkezett. Vólt ott egy angl. bombarde is, mely a' mi' hajó-osztaljunk' minden mozdulására ügyelni láttatott.

Buenos-Ayres (Délámérika)

Onnan érkezett Levelek szerént, az az erő, mellyel La Valeja, növ. 28-adián, 1828, Brasiliából vissza-jóván, Buenos-Ayresbe bement, állott 2300 emberből, Belcarcel és Guido Ministerek vóltak azok, kik a' várba vonták magokat, de azután a' gyöződelmeseknél kegyelmet találtak. Azon katonaság, mellyet Dorrego a' gazdag földbirtokokkal egygyütt, a' Köztársaság' belsőjében össze-szedett, hogy amazoknak ellentálljon, állott 1500 lovagból, népkatonaságból, Indusokból, 'sat. Dorregot, minnekelőtte agyon lövettetett, nem hallgatták-meg, sőt még statariat sem tartottak felette. A' La Valeja erántvaló gyűlölség' érzése mindennel-köz vólt még a' Dorrego' eddig vólt legmérgesebb politikai ellenkezőikben-is.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
		11	13	30	31	Apr. 1
Béts, Apr. 10						
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	54.3/8	54.1/4	54.1/4	87.1/2	87.3/8	87.5/8
Pengőpénz-Obl. 5pC.	98.7/16	98.7/16	98.1/2	58.59	—	60-61
Roths. 1820, 100f. CP.	163.3/5	163.4/3	163.3/4	—	57.1/2	55—
Partial. 1821. Ua.	125.3/16	125.5/8	125.5/8	—	26.—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1112.2/5	—	—	—	—	17.—
Páris, Apr.	1	2	3	—	—	22.—
Consols 5 pC.	108.80	108.50	108.50	—	—	41.1/2
Ugyanaz 3 pC.	79.55	79.35	79.45	—	—	95.1/4
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	—	—	15.—
				London Már.		
				Consols, 3 pC.		
				Stocks-Prémie, Sh.		
				Brasiliai Bons		
				Buenos-Ayresi		
				Columbiai		
				Mexikói		
				Portugalli		
				Muszkaországi		
				Görögországi		